

Kirkkonummen elinvoimaohjelma 2018–2021

Elinvoimaohjelman tausta ja tavoitteet

Tämän elinvoimaohjelman tavoitteena on viedä konkreettisemmalle tasolle Kirkkonummen kuntastrategiassa 2018–2021 linjatut elinvoimaa edistävät tavoitteet. Kirkkonummen visiona on olla 2020-luvulla Suomen halutuin asuinkunta ja yhteistyökumppani, ja tuon tavoitteen saavuttamiseksi tarvitsemme määrätietoista toimintaa ja päätöksiä. Elinvoimaohjelma on johdettu suoraan kuntastrategia 2018–2021:n tavoitteista. Elinvoimaohjelma ohjaa vastaavasti vuosittaisia talousarvion tavoitteita. Tämän lisäksi elinvoimaohjelma ohjaa kunnan muiden strategisten ohjelmien, esimerkiksi maapoliittisen ohjelman, valmistelua.

2010-luvun alusta lähtien Helsingin seudun kehyskuntien, mukaan lukien Kirkkonummen, muuttovoitto on vähentynyt aiempien vuosikymmenien voimakkaasta kasvusta. Lisäksi kehyskunnilta vaaditaan enemmän ja monipuolisempaa vetovoimaa kuin vain vapaita asuntotontteja – menestyvän kunnan elinvoima koostuukin esimerkiksi aktiivisesta kansalaistoiminnasta, kolmannesta sektorista ja muista itseohjautuvista toimijoista, jotka järjestävät esimerkiksi kaikille avoimia tapahtumia ja muuta kunnan ulkopuolelle näkyvää toimintaa. Samanaikaisesti, kun elinvoiman käsite ja vaateet sen ylläpitämiseksi laajenevat, kuntatalouden näkymät tekevät toimintojen järjestämisestä entistä haastavampaa. Näihin vaatimuksiin Kirkkonummella pyritään tarttumaan tämän elinvoimaohjelman myötä.

Kirkkonummella on laadittu aiemmin elinkeinopoliittisia ohjelmia, mutta nyt pyrkimyksenä on laajentaa tarkastelu koko kunnan elinvoimapolitiikkaan. Elinvoimassa on kyse kunnan kyvystä uudistua ja kyvystä ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia maailman muuttuessa. Elinvoimaisella kunnalla on resursseja sekä halua luoda uutta toimintaa ja tarttua uusiin mahdollisuuksiin. Elinvoima kumpuaa kunnan sisältä, sen asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen yhteistyön kautta. Elinvoiman edistämisessä, eli elinvoimapolitiikassa, on siis kyse enemmän kuin elinkeinopoliitikasta. Kunnan elinvoimaisuuden muodostavat muun muassa vetovoimainen ympäristö, erottuva kulttuuritoiminta, kilpailukykyinen yritys-kanta, työvoiman saatavuus ja riittävä osaaminen, julkisten ja kaupallisten palveluiden yhdistelmä, sosiaalinen pääoma ja yhteisöllisyys sekä vahva kuntatalous.

Sekä elinvoimaohjelman että rinnalla työstetyn hyvinvointiohjelman valmistelut ovat tapahtuneet hyvin vuorovaikutteisesti. Ohjelmaluonnoksista pyydettiin keväällä 2018 kommentteja asukkailta sekä kunnan henkilöstöltä ja niitä saatiin yhteensä noin 150. Ohjelmien virkamiesvalmistelu ja luottamustoimielinkäsittelyt olivat osallistavia ja toivat ohjelmiin kehittämistyön käytännön näkökulmaa. Nykyiselle valtuustokaudelle hyväksytty kuntastrategia sekä sitä toteuttavat elinvoima- ja hyvinvointiohjelmat linjaavat Kirkkonummen toimintaa ja päätöksiä; myös niissä tulee pyrkiä avoimuuteen, vuorovaikutukseen ja osallistamiseen.

KIRKKONUMMEN ELINVOIMAN KEHITTÄMINEN

1. Tavoittelemme 1,5–2 % vuosittaista väestönkasvua

Kirkkonummen kuntastrategiassa 2018-2021 on asetettu vaativa, mutta realistinen väestönkasvutavoite: 1,5–2 %:n vuosittainen kasvu, mikä tarkoittaa noin 600–800 asukasta vuosittain. Tavoitetta ei saavuteta pelkästään tällä strategiakaudella eikä varsinkaan heti sen alussa, mutta se antaa suuntaviivat kunnan palvelutuotannon ja asuntotuotannon suunnittelulle pitkällä aikavälillä. Tavoitteen myötä on syytä päivittää kunnan maankäytön kehityskuva tällä strategiakaudella, jotta saamme tarkemman suunnitelman siitä, mitkä ovat tulevaisuuden maankäytön kasvusuunnat.

Väestönkasvu on ollut 2010-luvulla hyvin maltillista, mutta syynä ei ole ollut asuintalojen kaavojen puute. Kirkkonummen täytyy kasvaakseen olla nykyistä houkuttelevampi asumisen ja yrittämisen kunta, ja kunnan vetovoimaisuustekijöistä pitää viestiä muualla asuville nykyistä enemmän. Vetovoima syntyy koko kunnan yhteistyönä: tarvitsemme houkuttelevien asuinalueiden lisäksi mm. hyvät liikenneyhteydet, kattavat kaupalliset ja julkiset palvelut, terveet koulut ja päiväkodit, miellyttävää vapaa-ajan tekemistä sekä yhteisöllistä elämistä. Kunnan elinvoimaisuuden kannalta oleellisessa asemassa ovat myöskin itse asukkaat, kulttuuri, kunta-aktiivit ja aktiiviset vapaaehtoiset. Kuntaorganisaatiossa tätä tavoitetta toteuttavat kaikki toimialat ja työntekijät yhdessä ja erikseen.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
1.1 Päivitämme Kirkkonummen maankäytön kehityskuvan, jolla valmistaudumme myös strategisen yleiskaavan päivittämiseen.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2019

2. Maankäytön suunnittelun ja rakentamisen pääpaino suunnataan kunnan päätaajamiin ja radan varteen

Maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimus 2019:n valmistelussa on asetettu Helsingin seudun kehittämisen strategisiksi tavoitteiksi vähäpäästöisyys, vetovoimaisuus, terveellisyys ja turvallisuus sekä taloudellinen elinvoimaisuus. Keskittämällä maankäytön suunnittelua päätaajamiin ja radan varteen vastataan tiukentuviin päästötavoitteisiin sekä mahdollistetaan palveluiden ja joukkoliikenteen kehittäminen. Päätaajamien kehitystyössä tulee kuitenkin ottaa huomioon niiden omat erityispiirteensä. Täten kunkin taajaman erilaisuus näkyy suunnittelun ja toteutuksen lopputuloksena.

Kirkkonummen kunnalla on asumisen ja työpaikkojen kaavavarantoa jo melko paljon, mutta uusia kaavoja tarvitaan tällä strategiakaudella ennen kaikkea siellä, missä niille on eniten kysyntää. Kaavoitusohjelmissa sekä kunnallistekniikan investointiohjelmissa tulee priorisoida asemanseutuja ja päätaajamia. Kaavoitusohjelma laaditaan kunnan kaavoituksen resurssien ja kunnallistekniikan investointien toteuttamismahdollisuuksien mukaisesti.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
2.1 Priorisoimme kaavoitusohjelmassa ja kunnallistekniikan investoinneissa asemanseutuja, radan vartta ja muita päätaajamia.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021

3. Mahdollistamme monipuolisen asuntotuotannon eri tarpeisiin

KUUMA-liikelaitoksen vuonna 2017 teettämässä KUUMA asuminen 2040 -selvityksessä todetaan, että Helsingin seudulla asuvien ja sinne muuttavien ihmisten asumisen tarpeet ja toiveet ovat muuttumassa. Kehyskunnista haetaan omakotitaloasumisen lisäksi myös yhä enemmän erilaisia asumisratkaisuja. Asuntotuotannon ja hallintamuotojen monipuolistamisella mahdollistetaan joustavasti kirkkonummelaisten erilaiset elämäntilanteet ja -vaiheet. Monipuolisilla asumisen ratkaisuilla kunnan asettama 1,5-2 % vuotuinen väestönkasvutavoite on myöskin mahdollista saavuttaa. Myös Kirkkonummen perinteisestä vahvuudesta, laadukkaasta pientaloasumisesta, on pidettävä suunnittelussa huolta. Meidän tulee lisäksi seurata asumisen trendejä ennakkoluulottomasti ja luoda asuinympäristöistä yhteistöllisiä, jota ilmennetään esimerkiksi ryhmärakentamisen keinoin.

Vuokra- ja asumisoikeusasuntojen tuotannon varmistaminen on tärkeää, sillä siten mahdollistetaan työvoiman joustavampi liikkuminen työpaikkojen saatavuuden mukaan. Samoin on tärkeä varmistaa, että asuntotuotanto on myös asumisen hinnan kannalta monipuolista, sillä asumisen kalleus on yksi Helsingin seudun suurimpia elinvoimaisen kehityksen haasteita ja toisaalta kilpailutekijä Kirkkonummelle suhteessa pääkaupunkiseutuun.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
3.1 Varmistamme, että kunnassa tuotetaan talotyyppi- ja hallintamuodoiltaan monipuolista asuntokantaa sekä riittävästi ARA-asuntoja.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
3.2 Pääpaino asuntokaavoituksessa pidetään päätaajamissa, mutta selvitämme tarkoituksenmukaisin paikoin ranta-asumisen mahdollisuuksia rantojen virkistyskäytön huomioiden.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
3.3 Osoitamme erityisryhmien ja nuorten asumisen tarpeisiin tontteja sopivilta paikoilta.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
3.4 Varmistamme asuntotuotannon ikäihmisille palvelujen läheltä.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
3.5 Kehitämme asumisneuvojatoimintaa.	Perusturvapalveluiden toimiala ja Konsernihallinto	TA 2018 - 2020

3.6 Kehitämme maapoliittisia toimintatapojamme asuntotuotannon turvaamiseksi.		
3.6.1 Aktivoimme kunnan maanhankintaa tarkoituksenmukaisilla alueilla.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
3.6.2 Huomioimme maankäyttö-sopimuksissa kunnan asuntopoliittisten tavoitteiden toteutumisen.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021

4. Kehitämme päätaajamista entistä vireämpiä ja viihtyisämpiä kuntalaisten kohtaamispaikkoja

Kirkkonummen kunta järjesti vuonna 2016 kilpailun kuntakeskuksen kehittämisen ideasuunnitelmista. Kilpailun voitti Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiaisen ehdotus ”Seneca”, joka uudistaisi Kirkkonummen liikekeskustaa torilta matkakeskukseen ja Munkinmäelle. Ideasuunnitelma toimii pohjatyönä keskustan asemakaavahankkeille, joista ensimmäinen, torin alueen käsittävä Tallinmäen asemakaavamuutos, on käynnistynyt vuoden 2017 lopussa. Kirkkonummelle on strategisesti erittäin tärkeää toteuttaa rohkeasti ja määrätietoisesti ideasuunnitelman periaatteita, ja tehdä liikekeskustasta kunnan vetonaula: viihtyisä, moderni ja elinvoimainen keskus.

Liikekeskustan kehittämisen lisäksi myös muita keskuksia ja asuinalueita tulee rakentaa ja ylläpitää viihtyisinä ja vetovoimaisina. On pidettävä kiinni laadukkaasta rakentamisen suunnittelusta ja valvonnasta sekä panostettava lähivirkistysalueiden, lähimetsien ja keskustojen puistoalueiden viihtyisyyteen. Keskuksissa pitää myös olla kohtaamispaikkoja kuntalaisille, esimerkiksi toreja, kahviloita ja lähipuistoja.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
4.1 Edistämme kunnan liikekeskustan kehittämisprojektia laaditun ideasuunnitelman (”Seneca”) ja sen tavoitteiden pohjalta huomioiden projektinaikaisen yrittäjien toimitilatarpeen.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
4.2 Huolehdimme asuinalueiden lähivirkistysalueista, kuten puistot, lähimetsät ja leikkipaikat. Varaamme talousarviossa riittävät määrärahat lähivirkistysalueiden kunnossapitoon.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
4.3 Toteutamme rohkeasti arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa kunnan rakentamisen ohjaamisessa.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021

4.4 Kehitämme oppimiskeskuksista monipuolisia oppimisympäristöjä sekä alueen eri-ikäisten kohtaamispaikkoja.	Sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden toimiala	TA 2018 - 2021
--	---	----------------

5. Teemme Kirkkonummesta houkuttelevamman monipuoliselle yritystoiminnalle

Kirkkonummen yrityskehitys on melko polarisoitunut. Kunnassa on muutamia suuria tai keskisuuria palvelu- ja teollisuusyrityksiä, ja vastaavasti paljon hyvin pieniä, alle 5 hengen yrityksiä. Kirkkonummen vahvuus on ennen kaikkea väestön ja yritysten korkea osaamistaso; kunnassa on paljon pieniä asiantuntijayrityksiä. Kunnan on pidettävä huolta kysyntää vastaavasta työpaikkatontti- ja toimitilatarjonnasta. Lisäksi on pidettävä huolta yritysneuvonnasta, jotta voimme tukea pieniä yrityksiä mahdollisissa kasvutavoitteissa. Pohjana kunnan toiminnassa on kuitenkin oikeanlainen palveluasenne yrittäjiä ja yrittäjyyttä kohtaan: kohdataan yrittäjät avoimesti ja reilusti, ja hoidetaan heidän tarpeensa ripeästi.

Meidän tulee nähdä kirkkonummelaiset yritykset kunnan voimavarana ja luoda toiminnallamme yritystoiminnalle hyvät olosuhteet. Yritysten käytännön liiketoimintaan Kirkkonummen kunnan ei tule puuttua, mutta kunnalla on tärkeä rooli yritysten toimintaympäristön luomisessa ja ylläpitämisessä. Laajasti ottaen tämä tarkoittaa esimerkiksi asuntojen kaavoittamista työvoimalle, päivähoiton ja koulutuksen järjestämistä työntekijöiden lapsille sekä luotettavaa ja nopeaa päätöksentekoa yrityksiä koskevissa asioissa. Kirkkonummen kunta palvelee yrityksiä myös konkreettisemmissä asioissa: tarjoamme muun muassa YritysEspoon kautta yritysneuvontaa aloittaville ja jo toiminnassa oleville yrityksille sekä palvelemme yrityksiä kaavoitus- ja lupa-asioissa.

Kirkkonummella elinkeinoelämässä tulee kiinnittää erityishuomiota paikalliseen maataloustuotantoon, sillä Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan Kirkkonummella on tällä hetkellä noin 80 maatilaa, joissa viljelyalaa on yhteensä noin 4 600 hehtaaria. Maatalous ei siis ole Kirkkonummella pieni elinkeinosektori, ja tulevaisuudessa sen merkitys voi vielä kasvaa lähiruokatuotannon jatkumisen ja mahdollisesti edelleen vahvistuessa.

Kirkkonummella maankäytön suunnittelussa varmistetaan maatalouden toimintaedellytysten säilyminen. Lisäksi kunnan kannattaa tukea lähituotannon kehittämistä. Keväällä 2018 kunta on käynnistänyt ProLocalis-yrityksen kanssa pilottiyhteistyön, jonka tarkoituksena on tuoda esiin paikallisia lähituottajia puhelinsovelluksen avulla. Kunta ja ProLocalis järjestävät lisäksi lähituottajatoreja kesäkauden 2018 aikana. Lähituotannon markkinoinnissa on hyvä huomioida myös kuntalaisten oma aktiivinen toiminta, esim. Kirkkonummen reilun kuluttamisen REKO-rengas on kasvussa.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
5.1 Lisäämme yhteistyötä kirkkonummelaisten yritysten kanssa ja edistämme yrittäjyyttä.		

5.1.1 Lisäämme yritysten verkostoitumistilaisuuksia ja kohtaamisia.	Konsernihallinto	TA 2018 - 2021
5.1.2 Edistämme kunnan resurssien puitteissa yritysten kasvu- ja kehityshankkeita.	Konsernihallinto	TA 2018 - 2021
5.2 Kaavoitamme erilaisia toimitilatontteja yrityksille.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
5.3 Edistämme lähituottajien markkinoinnin ja toiminnan kehittymistä, mm. lähituottajatoria.	Konsernihallinto	TA 2018 - 2019
5.4 Varmistamme kunnan maankäytön suunnittelussa maatalouden toimintaedellytysten säilymisen.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021

6. Turvaamme luontoarvojen säilymisen ja korostamme luonnonläheisyyttä kunnan kehittämisessä

Kirkkonummella on ainutlaatuinen luonto. Luonto tarjoaa maisemallisia elämyksiä, virkistyskohteita ja harrastusmahdollisuuksia kuntalaisille. Luonnolla on myös suuri arvo itsessään: Kirkkonummella on paljon luontoarvoja, joiden säilymisestä on pidettävä huolta. Kunnan on turvattava luontoelämysten säilyminen myös tulevaisuudessa. Tämä vaatii paitsi maankäytön suunnittelun ja ympäristönsuojelun toimia, myös kuntalaisten kannustamista ja lasten kasvattamista ekologiseen - ja sosiaaliseen ajattelutapaan.

Luontoa ja luonnonläheisyyttä tulee korostaa myös matkailuelinkeinon kannalta. Kirkkonummella on merkittävä luontoon liittyvän matkailun potentiaali, jota ei ole kunnolla vielä hyödynnetty. Vastaavanlaista luonto- ja merellisten matkailukohteiden tarjontaa pääkaupunkiseudun läheisyydessä ei ole monessa muussa paikassa.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
6.1 Markkinoimme kunnan matkailu- ja luontokohteita yhteistyössä paikallisten yrittäjien kanssa mm. kehittämällä sähköisiä markkinointialustoja.	Konsernihallinto	TA 2018 - 2021
6.2 Vahvistamme luontopedagogiikkaa päiväkodeissa ja kouluissa.	Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala	TA 2018 - 2021
6.3 Toteutamme kestävän kehityksen ohjelmaa päiväkodeissa ja kouluissa, esim. Vihreän lipun ohjelma.	Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala	TA 2018 - 2021

6.4 Kehitämme luontopalveluja, viheryhteyksiä, virkistysreittejä ja ulkoilualueita.		
6.4.1 Kehitämme ja hyödynnämme olemassa olevia virkistysalueita ja edistämme uusien virkistysalueiden toteutumista maankäytön suunnittelussa.	Kuntatekniikan toimiala, Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala ja Konsernihallinto	TA 2019 - 2021
6.4.2 Selvitämme Porkkalan kansallispuiston perustamista.	Konsernihallinto	TA 2018 - 2021
6.4.3 Laadimme luontopolkujen ja viheryhteyksien kehittämissuunnitelman ja edistämme sitä.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2019 - 2021
6.4.4 Laadimme keskusmetsän yleissuunnitelman.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2019 - 2021
6.4.5 Edistämme vesiensuojelun toimenpideohjelman toteutumista.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2019 - 2021

7. Edistämme toiminnassamme ekologisia ja kestäviä ratkaisuja

Kirkkonummi liittyi kunnanvaltuuston päätöksellä 13.11.2017 osaksi hiilineutraalit kunnat (HINKU) -verkostoa, jota pitää yllä Suomen ympäristökeskus. Hinku-kunnaksi liittymällä Kirkkonummi on sitoutunut vähentämään kunnan alueella tuotettuja kasvihuonepäästöjä 80 prosentilla vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Jotta Kirkkonummi voi saavuttaa tavoitteena olevan kasvihuonepäästöjen vähennyksen, tarvitaan määrätietoisia toimenpiteitä. Kuntaorganisaatio voi itse vaikuttaa vain pieneen osaan koko kunnan kasvihuonepäästöistä, mutta kunta voi näyttää esimerkkiä ekologisista valinnoista. Kunnan tulee myös viestiä aktiivisesti tehdyistä päästövähennystoimenpiteistä.

Työskentely kohti hiilineutraalia Kirkkonummea käynnistyy vuonna 2018 teetettävällä selvityksellä, josta saamme tiekartan tulevien vuosien tarvittavista päästövähennystoimenpiteistä sekä niiden toteuttamisaikataulusta. Ennen tiekartan toteuttamista voidaan jo suunnitella, että ainakin yhdyskuntarakenteen tiiveys, kestävien tuotantomuotojen suosiminen sähkön ja lämmön tuotannossa, kestävien liikkumismuotojen tukeminen sekä kunnan rakennuskannan ekologisuus ovat kannattavia toimenpiteitä.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
7.1 Tiivistämme kunnan yhdyskuntarakennetta hallitusti.		

7.1.1 Ohjaamme kunnan kasvun pääpainon (asuminen, työpaikat ja palvelut) kestävin kulkumuodoin hyvin saavutettaville alueille.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
7.1.2 Panostamme kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen edistämiseen.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
7.2 Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä kunnan kiinteistöissä.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2019 - 2020
7.3 Tuemme kestäväää liikkumista esimerkiksi edistämällä mahdollisuuksia sähköautojen latauspisteiden toteutumiselle, pyrkimällä vaihtamaan kunnan autokannan sähköautoiksi ja lisäämällä kunnan autojen yhteiskäyttöä.	Kuntatekniikan toimiala, Perusturvan toimiala	TA 2019 - 2021
7.4 Viestimme aktiivisesti ekologisista ratkaisuista ja kannustamme kuntalaisia ekologisiin valintoihin.	Konsernihallinto	TA 2018 - 2021
7.5 Suunnittelemme kunnan uudet toimitilat ekologisesti kestäviksi ja energiatehokkaiksi.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021

8. Kehitämme Kirkkonummi-brändiä ja parannamme kunnan tunnettuutta

Kirkkonummella on tälläkin hetkellä brändi asukkaidensa ja muiden suomalaisten mielessä, mutta se ei ole niin vahva kuin se voisi olla. Kunnan brändiä voisi kutsua haaleasti positiiviseksi. Jotta Kirkkonummi olisi tulevaisuudessa entistä vetovoimaisempi, brändin viestimistä pitää parantaa. Kirkkonummen pitää tuoda järjestelmällisemmin ilmi positiivisia vetovoimatekijöitään, joita ovat ainakin luonnonläheisyys, hyvä saavutettavuus Helsingin metropolialueella, asemanseutujen pikkukaupunkimaisuus, asukkaiden osaaminen, aktiivisuus ja hyvinvointi, sekä monipuolinen kulttuuri (ml. suomenruotsalainen kulttuuriperintö).

Kirkkonummi on osa Helsingin metropolialuetta ja tulevaisuudessa seudun kasvaessa tulee olemaan sitä yhä vahvemmin. Kuntabrändissämmekin tulee nostaa esiin läheisyys pääkaupunkiseutuun, ja kuntaa tulee markkinoida yhteistyössä Helsingin seudun kuntien kanssa. Kuntabrändissämme on syytä huomioida myös Kirkkonummen kansainvälistyminen: Kirkkonummi on muuttumassa tulevaisuudessa väestöltään yhä monikulttuurisemmaksi. Toisaalta Kirkkonummi voi houkuttaa rauhallisuudellaan, turvallisuudellaan ja luonnonläheisyydellään asukkaita ulkomailta työskentelemään kunnan ja lähikuntien kasvuyrityksissä.

Jotta brändi on uskottava, sen pitää perustua todellisuuteen. Kunnan on lunastettava brändissä annettu lupaus. Esimerkiksi kuntalaisten päivittäisen arjen ja kunnan palveluiden pitää toimia brändin herättämän mielikuvan mukaisesti. Lisäksi brändityön tekeminen vaatii panostuksia viestintään - mm. kunnan visuaalinen ilme on syytä päivittää.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
8.1 Otamme käyttöön uuden sloganin ja visuaalisen ilmeen.	Konsernihallinto	TA 2019
8.2 Kehitämme ammattimaista viestintää.		
8.2.1 Kohdennamme riittävät resurssit viestinnän kehittämiseksi.	Konsernihallinto	TA 2019
8.2.2 Nostamme esiin kunnassa tapahtuvia onnistumisia.	Kaikki toimialat ja Konsernihallinto	TA 2018 - 2021
8.2.3 Brändäämme ja tuomme esiin kunnan asuinalueita ja päätaajamia sekä virkistysalueita ja muita kunnan matkailuvaltteja.	Konsernihallinto	TA 2018 - 2021

9. Kehittyvä ja houkutteleva Kirkkonummen kunta on osa Helsingin seutua ja aktiivinen yhteistyökumppani seudun kuntien sekä tulevan maakuntahallinnon kanssa

Kirkkonummen sijainti pääkaupunkiseudun tuntumassa on erinomainen kunnan elinvoiman kehittymisen kannalta. Jotta saamme keskeisestä sijainnista kaiken hyödyn irti, meidän tulee toimia aktiivisesti yhteistyössä kuntarajojen yli sekä myös kansainvälisesti. Erityisesti pääkaupunkiseudun suunta on Kirkkonummelle tärkeä, koska pääkaupunkiseudun kunnat ovat koko maan elinvoiman moottoreita, ja niissä tehdään tärkeitä Kirkkonummen elinvoimaan vaikuttavia päätöksiä.

Kirkkonummi tekee paljon yhteistyötä kuntarajojen yli, mm. toisen asteen koulutuksessa ja ammattikorkeakoulu-yhteistyössä, opiskelijahuollossa, liikuntapaikoissa ja ulkoilualueissa, terveyspalveluissa, maankäytön suunnittelussa ja elinkeinotoiminnassa. Nykyisiä yhteistyömuotoja tulee Kirkkonummella ylläpitää ja edelleen monipuolistaa tällä strategiakaudella.

Kirkkonummen kuntaorganisaatioon kohdistuu tällä strategiakaudella isoja muutospaineita mahdollisten maakunta- ja SOTE-uudistuksen sekä mm. Apotin käyttöönoton myötä. Kunnan viranhaltija- ja luottamuselinrakennetta sekä hallintosääntöä on tarve arvioida, kun kuntaorganisaation tehtäväkenttä ja resurssipohja ovat muuttumassa. Samoin on mietittävä uudelleen sitä, miten järjestämme palvelutuotanto- ja johtamisprosessit johdonmukaisesti.

Organisaation mataluus ja ketteryys ovat Kirkkonummen vahvuuksia työnantajana, samoin kuin työpaikan sijainti Helsingin seudulla. Näitä Kirkkonummen työnantajakuvan positiivisia puolia on tarpeen tuoda esiin - nekin ovat osa Kirkkonummi-brändiä.

Työn tekemiseen ja rekrytointiin sekä palkkaukseen tarvitaan kuitenkin jatkossa enemmän joustavuutta ja kannustavuutta. Samoin tarvitaan riittävästi työvoimaresursseja silloin, kun halutaan enemmän ja parempaa vaikutusta kuntalaisten saamiin palveluihin.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
9.1 Edelleen kehitämme yhteistyön muotoja muiden pks:n kuntien sekä yritysten kanssa.	Kaikki toimialat ja Konsernihallinto	TA 2019 - 2021
9.2 Arvioimme vakanssijärjestelmän toimivuutta joustavan rekrytoinnin ja organisaation muuttuvien tarpeiden lähtökohdista.	Konsernihallinto	TA 2019 - 2021

10. Kirkkonummen kunta suhtautuu myötämielisesti kolmannen sektorin toimijoihin, asukas- ja kunta-aktiiveihin, sekä tukee omaehtoista kokeilukulttuuria

Kolmannen sektorin, asukkaiden ja kunta-aktiivien rooli osana kunnan elinvoimaa on voimavara, jolle Kirkkonummen tulee luoda toimintaedellytyksiä. Tämän päivän elinvoimainen kunta -ajatus antaa merkittävää painoarvoa asukkaille, järjestöille ja erilaisille itseohjautuvan toiminnan muodoille. Näiden tahojen toiminta muotoutuu yhä vähemmän hierarkkisten organisaatorakenteiden ympärille, muodostaen sen sijaan tilaa löyhille ja itse organisoituville ryhmittymille ja verkostoille. Ympäri Suomea ja maailmaa levinneet, kaupunkikulttuurin ilmentymät, ravintola- ja siivouspäivät, toimivat esimerkkeinä tapahtumista, joissa ei ole varsinaista järjestäjää, vaan tapahtumat muotoutuvat sosiaalisen median avulla yksittäisten osallistujien näköisiksi.

Kirkkonummella halutaan taata puitteet itseohjautuvalle ja yhteisölliselle kansalaisaktiivisuudelle. Tämä antaa loistavan mahdollisuuden erottua luoden samalla uudenlaista yhdessä tekemisen kulttuuria.

Kansalaisaktiivisuuden tukeminen edellyttää muutosta kunnan toimintakulttuuriin. Kunta toimii mahdollistavana ja puitteet antavana, ei niinkään järjestävänä tahona. Kirkkonummen kunnan tuleekin antaa yhä enemmän tilaa ja vastuuta toimijoille, joilla on intoa, edellytyksiä ja ennen kaikkea visioita järjestää luovia ja innostavia tempauksia.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
10.1 Kunta selvittää vajaakäyttöisten kiinteistöjen käyttömahdollisuuksia erilaisille tapahtumille, järjestöille tai muille toimijoille.	Kaikki toimialat ja Konsernihallinto	TA 2019 - TA 2021
10.2 Kunta toimii esimerkin näyttäjänä kokeilukulttuuriin liittyvissä asioissa.	Kaikki toimialat ja Konsernihallinto	TA 2018 - TA 2021
10.3 Kunta joustavoittaa käytäntöjään (esim. tapahtumajärjestelyt).	Kaikki toimialat ja Konsernihallinto	TA 2019 - TA 2021

10.4 Kunta selvittää raha- ja materiaaliavustuksien mahdollisuuksia eri toimijoille.	Kaikki toimialat ja Konsernihallinto	TA 2019 - 2021
10.5 Asukas-, järjestö- ja aktiivitoimijoiden osallistaminen vuorovaikutteiseen palvelukehittämiseen.	Kaikki toimialat ja Konsernihallinto	TA 2019 - 2021
10.6 Kulttuuristrategian suunnitleminen ja toimeenpano.	Sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden toimiala	TA 2018 - 2021

11. Tasapainotamme kunnan talouden muun muassa jaksottamalla investoinnit hallitusti. Käytämme myös vaihtoehtoisia rahoitusmuotoja.

Kirkkonummen taloudenpidolla on edessä haastavat lähivuodet mm. suurten toimitilainvestointien takia. Kunnan elinvoiman kannalta on kuitenkin tärkeää toteuttaa investoinnit rohkeasti ja laadukkaasti. Investointisuunnitelman tulee perustua palveluverkkosuunnitelmaan, joka kunnassa päivitetään vuoden 2018 aikana. Palveluverkkosuunnitelman kautta voimme jaksottaa tulevat investoinnit hallitusti. Lisäksi on tärkeää selvittää vaihtoehtoisia rahoitustapoja investointien toteuttamiseksi, jotta kunnan velkamäärä ei kasva hallitsemattomasti.

Hyvään taloudenpitoon kuuluu myös tehdyistä investoinneista huolen pitäminen. Kunnan omaisuudesta tulee pitää hyvää huolta, jotteivat tilat mene remontointi- ja uusimiskuntoon ennenaikaisesti. Kunnassa tulee vähentää korjausvelkaa sekä kehittää ennakoivaa tilojen ylläpitoa.

Yhtenä toimenpiteenä Kirkkonummi on pyrkimässä mukaan pilottikunnaksi Valtiovarainministeriön vetämään kuntatieto-ohjelmaan. Kyse on kuntien taloustietojen, tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelmasta, jonka tavoitteena on kehittää kuntia koskevan julkisen talouden suunnitelman, kuntatalousohjelman sekä kuntien päätöksenteossa tarvittavan tiedon tuotantoa ja saatavuutta. Vuoden 2020 alusta alkaen kuntien talustilastot eli tilinpäätös- ja talousarvio- sekä muut talustiedot toimitetaan Valtiokonttorille. Uusi menettely edellyttää muutoksia kuntien raportointijärjestelmiin sekä raportointiin kehitettyjen julkisen hallinnon suositusten (JHS-suositus) käyttöönottoa.

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
11.1 Järjestämme palveluille tilat palveluverkkosuunnitelman mukaisesti hyödyntäen erilaisia rahoitus- ja toteutustapoja.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2019 - 2021
11.2 Hyödynnämme palvelumuotoilua ja käyttäjälähtöisiä suunnitelmia tilojen suunnittelussa.	Kaikki toimialat ja Konsernihallinto	TA 2019 - 2021

11.3 Pidämme huolta kiinteistöomaisuudesta ja kehitämme tilojen ennakoivaa ylläpitoa. Priorisoimme tilojen ylläpitoa ja korjaamista kiinteistösalkutuksen mukaisesti.	Kuntatekniikan toimiala	TA 2018 - 2021
11.4 Hakeudumme kuntatieto-ohjelman (KUTI) pilottikunnaksi.	Konsernihallinto	TA 2018